

Autoreferat

1. Imię i nazwisko: Danuta Apanel

2. Posiadane dyplomy, stopnie naukowe: / artystyczne – z podaniem nazwy, miejsca i roku ich uzyskania oraz tytułu rozprawy doktorskiej.

- **7 czerwca 1985 roku** – Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Wydział Nauk Społecznych - tytuł magistra pedagogiki opiekuńczo – wychowawczej na podstawie pracy „*Szkolnictwo powiatu wrzesińskiego w okresie międzywojennym*”.

Pracę magisterską przygotowałam w Zakładzie Historii Wychowania pod kierunkiem naukowym prof. dra hab. Jana Hellwiga. Recenzentem pracy był prof. dr hab. Stanisław Michalski.

- **4 czerwca 1995 roku** – Kurs specjalny dla nauczycieli w zakresie terapii pedagogicznej organizowany przez Centrum Edukacji Nauczycieli w Koszalinie - nr świadectwa V/25/94/95;

- **1 lipca 2003 roku** - Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Wydział Studiów Edukacyjnych- tytuł doktora nauk humanistycznych w zakresie pedagogiki, na podstawie rozprawy doktorskiej *Instytucjonalna opieka całkowita nad dzieckiem na Pomorzu Środkowym w latach 1945 – 1975*” napisanej w Zakładzie Historii Wychowania pod kierunkiem naukowym prof. dra hab. Wiesława Jamrożka. Recenzentami rozprawy byli: prof. dr hab. Dorota Żołądz – Strzelczyk oraz prof. dr hab. Krzysztof Jakubiak.

3. Informacje o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych/ artystycznych

- Po ukończeniu studiów, **od 1 września 1985 roku** podjęłam pracę w Szkole Podstawowej nr 17 w Koszalinie w charakterze nauczyciela nauczania początkowego. Następnie, tj. **w latach 1992 – 2003**, pracowałam w Szkole Podstawowej Integracyjnej nr 21 im. Kornela Makuszyńskiego w Koszalinie jako nauczyciel nauczania początkowego, nauczyciel historii, oraz jako pedagog szkolny.

Z recenzji wydawniczej prof. dr hab. Adama Winiarza wynika, iż „ (...) Książka wpisuje się jednoznacznie w obszar nauk pedagogicznych, choć z bliższym usytuowaniem jej w obszarze historii wychowania, na co wskazują przyjęte w tytule cezurę czasowe. Przygotowanie jej wymagało więc nie tylko rozległej wiedzy pedagogiczno – dydaktycznej, ale także znajomości warsztatu historyka wychowania. Praca wypełnia lukę w dotychczasowym stanie badań nad kształceniem integracyjnym w Polsce i dobrze koresponduje z rozwijającym się we współczesnym świecie, także i w naszej ojczyźnie, ruchem na rzecz rozwoju kształcenia niepełnosprawnych dzieci i młodzieży na wszystkich szczeblach systemu szkolnego. Zawiera bogaty zasób wiedzy z przedmiotowej problematyki, który będzie można spożytkować w dalszym doskonaleniu kształcenia integracyjnego w płaszczyźnie programowo – organizacyjnej. Opracowanie cechują spójność i pragmatyzm naukowy. Oparta na szerokiej podstawie źródłowej (źródła archiwalne i drukowane) oraz bogatej literaturze przedmiotu książka stanowi ważne osiągnięcie badawcze. Ukazuje bowiem pełną panoramę kształcenia integracyjnego w Polsce w latach 1989 – 2012”.

Drugim recenzentem wydawniczym publikacji była prof. dr hab. Zdzisława Janiszewska – Nieścioruk, która wskazała, iż: „(...) Monografia ma bogate walory poznawcze i praktyczne. Prezentuje zasadnicze zmiany w systemie prointegracyjnego kształcenia dzieci/uczniów z niepełno sprawnościami i/lub o specjalnych potrzebach, które mogą okazać się przydatne czy skłaniać do refleksji i kreowania nowych edukacyjnych rozwiązań przez zaangażowane w ten system podmioty – władze samorządowe, rodziców/ opiekunów, nauczycieli i zróżnicowanych specjalnościowo pedagogów, jak też innych specjalistów różnym stopniu włączających się i kooperujących ze sobą w celu wspierania i usprawniania dziecka. Książka może być polecana szerokiemu gronu osób zainteresowanych podejmowaną w niej problematyką, a więc - poza już wskazanymi osobami – także studentom kierunków nauczycielskich i pedagogicznych”.

Celem zrealizowanych badań, które w konsekwencji doprowadziły do powstania wspomnianej monografii było ukazanie roli i miejsca placówek kształcenia integracyjnego w systemie edukacyjnym Polski po przemianach ustrojowych (lata 1989 – 2012), zebranie i usystematyzowanie wiedzy na temat integracyjnych przedszkoli, szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych oraz edukacji osób niepełnosprawnych na poziomie szkół wyższych, a zwłaszcza:

- zbadanie przeobrażeń w szkolnictwie integracyjnym na przestrzeni lat 1989 – 2012 na tle przemian legislacyjnych, ekonomicznych, oświatowych;

- Jednocześnie, tj. **od 1995 roku do 2007 roku** pracowałam jako nauczyciel akademicki (najpierw starszy wykładowca, później adiunkt) w niepublicznej szkole wyższej w Koszalinie (Bałtycka Wyższa Szkoła Humanistyczna, a później Gdańska Wyższa Szkoła Humanistyczna) oraz w Politechnice Koszalińskiej (Katedra Pedagogiki), gdzie byłam zatrudniona jako wykładowca na studiach podyplomowych;

- **1 października 2003 roku** zostałam przyjęta do pracy na stanowisku adiunkta w Instytucie Pedagogiki na Wydziale Edukacyjno – Filozoficznym Pomorskiej Akademii Pedagogicznej w Słupsku (obecnie Akademia Pomorska), **gdzie pracuję do dnia dzisiejszego**;

Od 1 października 2005 roku rozpoczęłam pełnienie obowiązków wicedyrektora Instytutu Pedagogiki, a następnie od 1 października 2008 roku do 1 listopada 2013 roku- dyrektora Instytutu Pedagogiki. Jednocześnie od 1 października 2009 roku do dnia dzisiejszego pełnię obowiązki kierownika studiów podyplomowych kwalifikacyjnych w zakresie pedagogiki opiekuńczo – wychowawczej z resocjalizacją.

Od 2005 roku do 2007 roku pełniłam funkcję koordynatora wydziałowego d/s punktów ECTS.

Od 2005 roku do 2008 roku, a następnie od 2012 roku do dnia dzisiejszego jestem członkiem Rady Wydziału Edukacyjno -Filozoficznego (obecnie Wydział Nauk Społecznych) Akademii Pomorskiej w Słupsku.

- **od 1 października 2010 r. do 31 lipca 2012 r.** pracowałam również jako adiunkt w Instytucie Pedagogiki Politechniki Koszalińskiej;

- **od 1 lutego 2012 r.** zostałam zatrudniona w Wyższym Seminarium Duchownym w Koszalinie jako wykładowca dwóch przedmiotów: historia wychowania i myśli pedagogicznej oraz pedagogika ogólna (umowa o dzieło).

4. Wskazanie osiągnięcia* wynikającego z art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. O stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65, poz. 595 ze zm.):

Praca pt. „ *Teoria i praktyka kształcenia integracyjnego w Polsce w latach 1989 – 2012*”, którą przedstawiam do oceny jako rozprawę habilitacyjną, jest monografią o profilu historyczno – pedagogicznym.

- analiza przemian w zakresie dostosowań architektonicznych oraz bazy dydaktycznej w placówkach kształcenia integracyjnego;
- charakterystyka ilościowa i jakościowa środowiska uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych;
- omówienie przemian w kształceniu osób niepełnosprawnych na poziomie studiów wyższych;
- analiza kwalifikacji nauczycieli i innych specjalistów zatrudnionych w placówkach kształcenia integracyjnego;
- charakterystyka instytucji wspierających oświatowe działania integracyjne w Polsce.

Przedmiotem podjętych badań empirycznych było kształcenie integracyjne i jego uwarunkowania na etapach: przedszkolnym, szkoły podstawowej, szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych oraz możliwości kształcenia dla niepełnosprawnych studentów oferowane przez uczelnie wyższe.

Przyjęte cezury czasowe wyznaczyły dwie ważne dla podjętej tematyki daty. Pierwsza z nich to 1989 rok, czyli data powstania pierwszego Przedszkolnego Oddziału Integracyjnego w ramach XVII Oddziału STOCER z siedzibą w Domu Katechetycznym przy Parafii św. Józefa w Warszawie na Woli przy ul. Deotymy 41.

Druga natomiast data to rok 2012, czyli data wejścia w życie Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2012 r. zmieniającego rozporządzenie „W sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych”.

Dziś bowiem coraz bardziej zauważalny jest fakt ewolucji placówek kształcenia ogólnego w kierunku kształcenia inkluzyjnego. Tempo wzrostu ilości placówek kształcenia integracyjnego spadło znacznie, natomiast obserwowany jest postępujący wzrost ilości uczniów z niepełnosprawnościami w przedszkolach i szkołach ogólnodostępnych.

Praca składa się z pięciu rozdziałów. Pierwszy z nich zawiera syntetyczne omówienie tradycji i teoretycznych podstaw tendencji integracyjnych w edukacji w świecie i w Polsce. Porusza problematykę związaną z prekursorami idei integracji w kształceniu dzieci. Prezentuje również modele edukacji integracyjnej we współczesnym świecie.

W drugim rozdziale dokonano charakterystyki niepełnosprawności w aspekcie medycznym i społecznym. Omówiono również podstawy prawne dotyczące funkcjonowania

osób niepełnosprawnych w społeczeństwie. Na przykładzie badań empirycznych przeprowadzonych w średnim mieście, zaprezentowano także stosunek społeczeństwa do osób niepełnosprawnych oraz jego uwarunkowania.

Rozdział trzeci zawiera analizę polskich doświadczeń w zakresie kształcenia integracyjnego. Obejmuje analizę podstaw prawnych, organizacyjnych i instytucjonalnych kształcenia i wychowania w systemie integracyjnym. Prezentuje sieć tych placówek i jej zmiany na przestrzeni lat 1989 – 2012 oraz ukazuje specyfikę pracy w tych placówkach.

Rozdział czwarty dotyczy praktyki kształcenia integracyjnego w Polsce w latach 1989 – 2012 na poziomach: wychowania przedszkolnego, szkoły podstawowej, szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Obejmuje również specyfikę pracy z osobami z niepełnosprawnością i jej uwarunkowania na poziomie studiów wyższych. Porusza także problematykę instytucji, organizacji, stowarzyszeń i fundacji wspierających oświatowe działania integracyjne w Polsce. Określa zadania, zasięg i zakres ich działalności.

W rozdziale piątym opisano zagadnienia dotyczące pracy nauczycielskiej w systemie kształcenia integracyjnego. Omówiono kompetencje nauczyciela i uwarunkowania wynikające z przepisów prawnych, jego rolę jako nauczyciela – wychowawcy i opiekuna w integracyjnej grupie wychowawczej oraz problemy współpracy z rodzicami uczniów sprawnych i niepełnosprawnych. Zaprezentowano również możliwości kształcenia, doksztalcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli dla potrzeb rozwijającego się systemu kształcenia integracyjnego i inkluzyjnego.

Monografia ukazuje zatem dzieje szkolnictwa integracyjnego w Polsce od powstania pierwszej placówki do czasów obecnych. Proces integracji przechodzi zauważalną ewolucję, zmienia kształt i formy, przybiera coraz częściej postać inkluzji – włączania uczniów mających inne, specyficzne potrzeby edukacyjne do szkół i przedszkoli ogólnodostępnych. Fakt ten jest naturalną konsekwencją, obserwowaną w wielu krajach na świecie.

Obecnie, według przeprowadzonych badań, funkcjonuje w naszym kraju 1609 placówek kształcenia integracyjnego, w tym: 385 przedszkoli, 742 szkoły podstawowe, 386 gimnazjów i 96 szkół ponadgimnazjalnych. Biorąc pod uwagę rozmieszczenie placówek w poszczególnych województwach, należy wskazać, że najwięcej placówek funkcjonuje w województwie mazowieckim (237), a najmniej w województwie świętokrzyskim (36).

Rozpatrując środowisko uczniów – wychowanków o specjalnych potrzebach edukacyjnych można stwierdzić, że w ostatnim roku przeprowadzonych badań (2012),

najwięcej tych uczniów pobierało naukę w szkołach podstawowych (15 994 osób), a najmniej w szkołach ponadgimnazjalnych (2016 osób). Uwzględniając typy niepełnosprawności można podać, iż największą liczbę uczniów pobierających naukę w placówkach integracyjnych stanowią uczniowie z niepełnosprawnością umysłową w stopniu lekkim, a najmniejszą liczbę stanowią uczniowie niewidomi.

Biorąc pod uwagę dostosowania architektoniczne, należy podać fakt, iż najlepiej przygotowane pod tym względem są placówki w województwie mazowieckim, a najslabiej w województwie świętokrzyskim. Spośród tych placówek, najczęściej posiada przygotowane podjazdy do budynków (959) oraz łazienki i toalety (939), a najmniej zaopatrzonych jest w windy (385) i uchwyty (291) pomocne osobom niepełnosprawnym w przemieszczaniu się.

Podsumowując problem związany z kadrami specjalistów zatrudnionych w placówkach należy zauważyć, iż łącznie zatrudnionych jest 11 480 osób, a wśród nich największą grupę stanowią nauczyciele wspomagający (6654 osoby), a najmniejszą rehabilitanci (530 osób). W rozmieszczeniu na poszczególne województwa, największa liczba nauczycieli wspomagających pracuje na terenie województwa śląskiego (1172 osoby), a najmniejsza na terenie województwa świętokrzyskiego (141 osób).

W praktyce, integracyjne kształcenie dzieci niepełnosprawnych, w różnych krajach świata, przybiera bardzo zróżnicowane formy.

Polska realizuje częściowo integracyjny model kształcenia dzieci z niepełnosprawnością, podobnie, jak Kanada, Hiszpania, Australia czy Niemcy. Przepisy prawne obowiązujące w krajach realizujących kształcenie integracyjne zapewniają wszystkim dzieciom niepełnosprawnym prawo do nauki w normalnym środowisku szkolnym, jako jedną z form realizowania obowiązku szkolnego.

- Dorobek przed doktoratem

Moje zainteresowania naukowe dotyczące szczególnie historii oświaty i wychowania, różnych obszarów szkolnictwa, także szkolnictwa dla dzieci z niepełnosprawnością, szeroko pojętych systemów oświatowych, instytucjonalnej opieki nad dzieckiem pozbawionym możliwości wychowania w rodzinie naturalnej, w perspektywie historycznej i współczesnej,

kształtowały się już podczas studiów na kierunku pedagogika. Szczególnie interesowały mnie obszary związane z organizacją i rozwojem szkolnictwa oraz systemu opieki nad dzieckiem w poszczególnych okresach historycznych. Zainteresowania te zadecydowały o wyborze proseminarium oraz seminarium magisterskiego prowadzonego w Zakładzie Historii Wychowania pod kierunkiem prof. dra hab. Jana Hellwiga. Temat pracy magisterskiej brzmiał: *Szkolnictwo powiatu wrzesińskiego w dwudziestolecu międzywojennym*.

Po ukończeniu studiów, wraz z podjęciem pracy w szkole oraz zmianą miejsca zamieszkania w nowym rejonie Polski (z Wielkopolski na Pomorze), którego dotąd dobrze nie znałam, pojawiły się zainteresowania szkolnictwem oraz systemem opieki nad dzieckiem na tym terenie. Zdobyte w trakcie pracy nauczyciela – praktyka doświadczenia stały się inspiracją dla wyboru nowego obszaru badawczego. Obszar ten dotyczył rozwoju opieki nad dzieckiem na Pomorzu Środkowym po II wojnie światowej. Przedmiotem moich badań stały się głównie instytucjonalne formy opieki nad dzieckiem w województwie koszalińskim po 1945 roku. Efektem zrealizowanych badań naukowych stała się rozprawa doktorska pt. *Instytucjonalna opieka całkowita nad dzieckiem na Pomorzu Środkowym w latach 1945 – 1975* (2003 - data obrony) napisana w Zakładzie Historii Wychowania pod naukowym kierunkiem prof. dra hab. Wiesława Jamrożka. Podjęte przeze mnie badania były próbą ukazania genezy, organizacji i rozwoju owego systemu w okresie, gdy województwo koszalińskie funkcjonowało w ramach geograficznie przyjętych granic Pomorza Środkowego, tj. do reformy administracyjnej kraju w 1975 roku.

Od 1996 roku brałam udział w seminariach doktorskich, a później doktorsko – habilitacyjnych prowadzonych cyklicznie przez prof. dr hab. Wiesława Jamrożka w Zakładzie Historii Wychowania na Wydziale Studiów Edukacyjnych UAM.

Przed zamknięciem przewodu doktorskiego opublikowałam 1 rozdział w monografii, „*Aniela Szycówna w polskiej pedagogice empirycznej*”(w:), „*Rola i miejsce kobiet w edukacji i kulturze polskiej*”, T.2, pod red. D. Żołądź – Strzelczyk i W. Jamrożka, Wydawnictwo Instytutu Historii UAM, Poznań 2001, ISN 83-86650-98-2. Opracowanie było efektem przeprowadzonych na ten temat badań, a ich wyniki zaprezentowałam podczas ogólnopolskiej konferencji naukowej zorganizowanej przez Zakład Historii Wychowania na Wydziale Studiów Edukacyjnych UAM, która odbyła się w Zajęczkowie w 2000 roku.

Poza tym opublikowałam jeden artykuł „*W setną rocznicę strajku szkolnego we Wrześni*” w czasopiśmie „*Życie Szkoły*”, nr 7 2001, Wydawnictwo WSiP oraz 6 recenzji różnych publikacji w kolejnych numerach czasopisma „*Biuletyn Historii Wychowania*”.

Już wówczas włączyłam się czynnie w ruch nauczycielski i społeczny, którego celem było tworzenie placówek kształcenia integracyjnego na Pomorzu Środkowym.

Byłam jedną z osób, które przyczyniły się do powstania Szkoły Podstawowej Integracyjnej nr 21 w Koszalinie. Była to pierwsza placówka integracyjna na tym terenie.

Doświadczenia zdobyte w pracy nauczycielskiej ukształtowały moje przekonanie o dużej wartości tej formy kształcenia, konieczności prowadzenia i inspirowania nieustannego społecznego dialogu, by dążyć do doskonalenia praktyki, by zmierzać drogą prowadzącą do odpowiedzialnej integracji.

W tym czasie również ściśle współpracowałam z Instytutem Osiągania Ludzkich Możliwości Glenna Domana w Filadelfii (IAHP – The Institutes for the Achievement of Human Potential), z Bożeną Bejnar – Sławow. Współpraca ta pozwalała mi na organizowanie na terenie Szkoły Podstawowej Integracyjnej nr 21 w Koszalinie, ogólnopolskich i regionalnych spotkań z terapeutą z IAHP (Bożeną Bejnar- Sławow) dla rodziców dzieci niepełnosprawnych, w trakcie których rodzice poznawali metody rehabilitacji swoich dzieci, nawiązywali kontakty z innymi rodzinami i otrzymywali wsparcie w różnych zakresach.

W tym samym okresie inicjowałam kształcenie i doksztalcanie nauczycieli w zakresie pracy z dzieckiem o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w formie Wewnątrzszkolnego Doskonalenia Nauczycieli, głównie na temat możliwości stosowania metody rehabilitacji osób z uszkodzeniem mózgu - Glenna Domana oraz w formie studiów podyplomowych „Praca z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych”, organizowanych przez Katedrę Pedagogiki Politechniki Koszalińskiej.

Dorobek po doktoracie

Mój dorobek naukowy po doktoracie składa się z: **trzech monografii naukowych; pięciu wieloautorskich monografii naukowych** w języku polskim pod naczelną redakcją (2) i współredakcją (3); **jednej wieloautorskiej monografii naukowej** w języku angielskim pod naczelną współredakcją; **pięćdziesięciu pięciu rozdziałów w monografiach** w języku polskim wydanych w różnych wydawnictwach naukowych w Polsce; **trzech rozdziałów w monografiach w języku angielskim** wydanych w wydawnictwach uniwersyteckich w Polsce oraz **pięciu publikacji naukowych** punktowanych według aktualnie obowiązującej listy czasopism przedstawionej przez ministerstwo właściwe dla szkolnictwa wyższego, a także **jedną publikację naukową** wydaną za granicą przez „ Journal of the American Academy of

Specjal Education Professionals” (JAASEP), Editor, National Association of Specjal Education Teachers – Filadelfia USA oraz **osiem** innych recenzowanych publikacji naukowych (recenzje, sprawozdania) opublikowanych w „Biuletynie Historii Wychowania”.

Ponadto chciałabym dodać, iż kolejny artykuł *“Students with Disabilities in the Polish Educational System after the Political Changes (2007 - 2012)”*, został przyjęty do druku w czasopiśmie „Journal of the American Academy of Specjal Education Professionals”, Editor, National Association of Specjal Education Teachers, JAASEP. Zostanie opublikowany wiosną 2015 roku.

Głównymi polami problemowymi, w ramach których realizowałam i realizuję swoje badania naukowe są dwa obszary badawcze:

- **Pierwszy z nich obejmuje historyczne i współczesne koncepcje i uwarunkowania procesu opiekuńczo – wychowawczego w naturalnych i instytucjonalnych środowiskach wychowawczych, ze szczególnym ich usytuowaniem w okresie Polski Ludowej, a także po przemianach ustrojowych w Polsce oraz w innych - wcześniejszych okresach historycznych;**

- **Drugi obszar badawczy obejmuje ukazaną w perspektywie temporalnej przestrzeń teorii i praktyki oraz różnorodne konteksty funkcjonowania szkolnictwa, szczególnie szkolnictwa integracyjnego w Polsce na wszystkich etapach kształcenia, włącznie z etapem studiów wyższych.**

Większość publikacji z wyszczególnionych obszarów badawczych pod względem merytorycznym, poznawczym, tematycznym i metodologicznym pretenduje do usytuowania ich w ramach subdyscypliny szczegółowej pedagogiki - historii wychowania.

W obszarze pierwszym znajduje się 28 publikacji, w tym: jedna monografia naukowa, 5 monografii naukowych pod redakcją i współredakcją (4 w języku polskim i 1 w języku angielskim) oraz 22 artykuły w monografiach zbiorowych opublikowanych w różnych wydawnictwach naukowych na terenie kraju i 1 artykuł w czasopiśmie punktowanym - „Biuletyn Historii Wychowania”.

Drugi obszar badawczy obejmuje 43 publikacje, w tym: 2 monografie naukowe, 2 monografie naukowe pod redakcją i współredakcją, 5 artykułów w czasopismach punktowanych według obowiązującej listy czasopism przedstawionej przez ministerstwo

właściwe dla szkolnictwa wyższego oraz 34 artykuły w monografiach zbiorowych opublikowanych w różnych wydawnictwach naukowych na terenie kraju.

W ramach pierwszego obszaru badawczego: **Historyczne i współczesne koncepcje i uwarunkowania procesu opiekuńczo – wychowawczego w naturalnych i instytucjonalnych środowiskach wychowawczych, ze szczególnym ich usytuowaniem w okresie Polski Ludowej, a także po przemianach ustrojowych w Polsce oraz w innych - wcześniejszych okresach historycznych**, można usytuować problematykę dotyczącą rozwoju i organizacji systemu opieki nad dzieckiem, także nad dzieckiem niepełnosprawnym, głównie na Pomorzu Środkowym, ale także na terenie całego kraju.

Obszar ten obejmuje również zagadnienie związane z teoretyczną i praktyczną działalnością opiekuńczą i edukacyjną realizowaną w różnych okresach historycznych przez wybitnych reprezentantów nauki oraz działaczy społecznych, względem dzieci osamotnionych oraz dzieci niepełnosprawnych.

W ramach tego obszaru mieszczą się również opracowania poruszające problematykę opieki w naturalnych i intencjonalnych środowiskach opiekuńczo – wychowawczych (rodzina, placówki opieki zastępczej, szkoła, przedszkole) względem dziecka opuszczonego oraz dziecka z niepełnosprawnością - ukazane w perspektywie historycznej.

Można tu również usytuować opracowania prezentujące rolę i zadania instytucji rządowych i pozarządowych w procesie opieki nad dzieckiem osamotnionym i niepełnosprawnym na Pomorzu Środkowym, które są pierwszymi całościowymi opracowaniami podejmującymi tę problematykę.

Opracowaniami reprezentującymi pierwszy obszar badawczy są między innymi:

- **monografia** „*Instytucjonalna opieka całkowita nad dzieckiem na Pomorzu Środkowym w latach 1945-1975*” (2006);

- **monografie naukowe pod redakcją i współredakcją:**

- D. Apanel, (red.), “ *Opieka, wychowanie- tradycja i problemy współczesne*”, Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2009, ss. 419;

- A. Jaworska, D. Apanel, (red.), „ *Social Rehabilitation Care and Education in Postmodern World*”, Wyd. Impuls, Kraków 2009, ss. 158.

- D. Apanel, A. Jaworska, (red.), *„Wychowanie- nierozłączność teorii i praktyki. W perspektywie historii edukacji oraz pedagogiki specjalnej i resocjalizacyjnej”*, Wyd. Akapit, Toruń 2010, ss.252;
- D. Apanel, A. Jaworska, (red.) *„Obszary wykluczenia społecznego (sfera biologiczna i środowiskowa)” część I*, Wydawnictwo Adam Marszałek , Toruń 2013, ss.223;
- **rozdziały w monografiach:**
 - *„Sanatoria i prewentoria dla dzieci na Pomorzu Środkowym w latach 1945-1975”*, (w:) *„ Z dziejów zdrowia publicznego”* pod red. J. Nosko, Łódź (2006);
 - *„Wkład rodziny Czackich w rozwój polskiej teorii i praktyki edukacyjnej”*, (w:) *„Powiązania rodzinne wśród twórców polskiej teorii i praktyki edukacyjnej”*, pod red., W. Jamrozka, Wł. Szulakiewicz, K. Kabacińskiej, K. Ratajczaka, (2007);
 - *„ Dzieciństwo w obliczu powojennej migracji ludności polskiej na przykładzie Pomorza Środkowego”*, (w:) *„Procesy migracyjne: teoria, ewolucja i współczesność”*, pod red., L. Kasprzaka i J. Knopka (2008);
 - *„Rola pisma Problemy Opiekuńczo – Wychowawcze w rozwoju polskiej pedagogiki opiekuńczej”*,(w:), *„Czasopiśmiennictwo drugiej połowy XX wieku jako źródło do historii edukacji”*, pod red. I. Michalskiej, G. Michalskiego (2010);
 - *„ System prewencyjny św. Jana Bosko jako metoda opiekuńczo- wychowawcza i resocjalizacyjna na przykładzie Salezjańskiego Ośrodka Wychowawczego w Trzcińcu”*, (w:), *„ Religia w procesie resocjalizacji”*, pod red. P. Gołdyna (2010);
- D. Apanel, *„Przemiany opiekuńczo- wychowawczego środowiska rodziny z dzieckiem niepełnosprawnym- przeszłość i teraźniejszość”*, (w:) *„ Wychowanie w rodzinie. Rodzina o specjalnych potrzebach”*, Walasek S., Winczura B. (red.), T.IV, Wydawnictwo Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Jelenia Góra 2011, s. 23 – 34;
- *„Opieka nad dzieckiem niepełnosprawnym na Pomorzu Środkowym w latach 1945-1975”*, (w:), *„ Virginibus puerisque. Z zagadnień wychowania i opieki nad dzieckiem w XVIII –XX wieku”*, pod red. M. Pękowskiej,(2012);

- „*Wykluczenie społeczne dzieci osamotnionych – Domy dla Dzieci w Ustce i Słupsku jako forma inkluzji społecznej*”, (w:), „*Obszary wykluczenia społecznego (sfera biologiczna i środowiskowa)*”, pod red., D. Apanel, A. Jaworskiej (2013);

- „*Zdrowy styl życia w korczakowskim wychowaniu kolonijnym*”, (w:), „*Dziecko w historii – wątek korczakowski*”, pod red. E. Kryńskiej, A., Suplickiej, U. Wróblewskiej, (2013);

- artykuł w czasopiśmie punktowanym

- D. Apanel, „*Rola instytucji pozarządowych w opiece nad dzieckiem na Pomorzu Środkowym w latach 1945- 1975- zarys problemu*”, Biuletyn Historii Wychowania 2009 (25), Wydawnictwo Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk, Poznań 2009;

Opracowania mieszczące się w ramach zaprezentowanego obszaru badawczego wnoszą mój wkład autorski w rozwój wiedzy i stanu badań regionalnych w zakresie opieki instytucjonalnej nad dzieckiem opuszczonym, niepełnosprawnym, niedostosowanym społecznie na Pomorzu Środkowym. Wypełniają lukę w istniejącej na ten temat literaturze. Są pierwszymi, całościowymi opracowaniami. Pod względem poznawczym, tematycznym, merytorycznym, metodologicznym mają charakter interdyscyplinarny. Zatem wnoszą również wkład w rozwój historii wychowania i opieki nad człowiekiem oraz pedagogiki opiekuńczej.

Artykuł dotyczący roli czasopisma „*Problemy opiekuńczo – wychowawcze*” w rozwoju polskiej pedagogiki opiekuńczej jest pierwszym, całościowym opracowaniem na temat tego czasopisma. Oparty jest na dogłębnej analizie tematyki na tle przemian społecznych i politycznych. Prezentuje w kontekście historycznym, jego znaczenie w rozwoju pedagogiki opiekuńczej jako nauki teoretycznej i praktycznej. Ukazuje również znaczenie tego czasopisma dla współczesnej praktyki opiekuńczej.

Artykuł „*Zdrowy styl życia w korczakowskim wychowaniu kolonijnym*”, oparty na badaniach literatury oraz analizie dokumentów Towarzystwa Kolonii Letnich prowadzonego przez doktora Stanisława Markiewicza, weryfikuje wiedzę na ten temat oraz przyczynia się do wzbogacenia teorii i historii wychowania, poprzez wzorzec wychowania kolonijnego, spędzania czasu wolnego, realizowany przez Janusza Korczaka.

Artykuł „*Przemiany opiekuńczo- wychowawczego środowiska rodziny z dzieckiem niepełnosprawnym- przeszłość i teraźniejszość*” ukazuje sytuację rodziny dziecka

niepełnosprawnego na tle przemian społecznych, jej rolę jako najważniejszego środowiska wzrastania dziecka z niepełnosprawnością. Weryfikuje stan wiedzy na ten temat i wzbogaca takie subdyscypliny pedagogiki jak: historia wychowania, teoria wychowania oraz pedagogika opiekuńcza.

Drugi obszar badawczy: **Przestrzeń teorii i praktyki oraz różnorodne konteksty funkcjonowania szkolnictwa w Polsce, szczególnie szkolnictwa integracyjnego na wszystkich etapach kształcenia, włącznie z etapem studiów wyższych - w perspektywie temporalnej** reprezentują opracowania, które pretendują do usytuowania ich w obszarze nauk o profilu historyczno – pedagogicznym i pedagogicznym. Opracowania te, będące efektem indywidualnych moich dociekań oraz zbiorowych, tematycznie związanych badań naukowych, opublikowane pod moją redakcją i współredakcją mają charakter interdyscyplinarny i wnoszą nowy wkład głównie w rozwój historii wychowania, ponadto w rozwój teorii wychowania, pedagogiki opiekuńczej, a także pedagogiki specjalnej i pedeutologii. Wzbogacają istniejący już dorobek naukowy wyżej wymienionych subdyscyplin poprzez weryfikację istniejących już opracowań, nową analizę literatury i źródeł archiwalnych oraz sondażowe badania empiryczne.

Wspomniany obszar badawczy obejmuje także opracowania podejmujące tematykę dotyczącą nauczyciela, opiekuna, wychowawcy w przestrzeni historycznej, także nauczyciela dziecka z niepełnosprawnością w XX i XXI wieku.

Zawiera również wyniki badań nad teoretyczną i praktyczną działalnością edukacyjną realizowaną w XX i XXI w Polsce względem dzieci niepełnosprawnych. Podejmuje także tematykę instytucji rządowych i pozarządowych wspierających kształcenie integracyjne w Polsce. Obejmuje charakterystykę intencjonalnych środowisk edukacyjnych (głównie szkoleń) dla dziecka z niepełnosprawnością - w ujęciu historycznym.

- **Do wyszczególnionego obszaru badawczego należą między innymi:**

- **monografie:**

- D. Apanel, E. Murawska, I. Surina, G. Durka, „*Edukacja w obliczu przemian społecznych*” Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2013;

- D. Apanel, „*Teoria i praktyka kształcenia integracyjnego w Polsce w latach 1989 – 2012*”, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2014;
- **monografie naukowe pod redakcją i współredakcją:**
- D. Apanel, W. Woronowicz (red.), „*Opieka –wychowanie- kształcenie. Moduły edukacyjne*”, Wyd. „Impuls” Kraków 2010;
- D. Apanel,(red.), „*Być nauczycielem - opiekunem - wychowawcą. Cz. 1: Perspektywa historyczna.*”, Wyd. Adam Marszałek, Toruń 2012;
- **rozdziały w monografiach:**
- „*Placówki kształcenia integracyjnego w Koszalinie w latach 1994 –2004*”, (w:) „*Futurologia pedagogiczna. Niekonwencjonalne sposoby rozwiązywania konwencjonalnych problemów w edukacji*”, pod red., E. Gawęł-Luty i M. Szczepańskiej, (2005);
- „*Model polskiej szkoły integracyjnej- wybrane zagadnienia*”, (w:), „*Wychowanie do dialogu*”, pod red., K. Rędzińskiego, (2008);
- “*The activity of institutions supporting the integrative educational system in Poland*”, (w:), “*Contribution of Educational Societies to the Development of the European Culture*”, edited by Eleonora Sapia – Drewniak, Jolanta Piechnik- Borusowska (2008);
- „*Szanse edukacyjne i życiowe dziecka niepełnosprawnego w Polsce na tle uwarunkowań europejskich*”, (w:), „*Szkoła i jej wychowankowie. Między tradycją a wyzwaniem edukacji przyszłości*”, pod red., M. Chodkowskiej, M. Uberman, (2010);
- „*Dysleksja jako problem procesu rewalidacji*”, (w:), „*Wychowanie- nierozłączność teorii i praktyki. W perspektywie historii edukacji oraz pedagogiki specjalnej i resocjalizacyjnej*”, pod red., D. Apanel, A. Jaworskiej, (2010);
- „*Oblicza edukacji integracyjnej – założenia a rzeczywistość*”, (w:), „*Miejsce Innego w naukach o wychowaniu*”, pod red., I. Chrzanowskiej., B. Jachimczak D. Podgórskiej - Jachnik., (2011);

- „Przemiany w edukacji osób niepełnosprawnych w III Rzeczypospolitej Polskiej”, (w:), „Przełomy edukacyjne. Dziedzictwo polskiej teorii i praktyki”, pod red., Wł., Szulakiewicz (2011);

- „Nauczyciel ucznia niepełnosprawnego w Polsce na przestrzeni XX wieku”, (w:), „Być nauczycielem - opiekunem - wychowawcą. Cz. I: Perspektywa historyczna.”, pod red., D. Apanel (2012);

- „ Zakłady kształcenia nauczycieli na Pomorzu Środkowym w okresie Polski Ludowej”, (w:) „ Zaangażowanie? Opór? Gra? Szkic do portretu nauczyciela w latach PRL-u”, pod red., R. Grzybowski (2013);

- „ Nauczyciel wspomagający w kształceniu integracyjnym i inkluzyjnym – rola, zadania, dyspozycje osobowościowe”, (w:), „ Szkoła twórcza w odtwórczym świecie”, pod red. J. Krukowskiego, A. Włoch (2013);

- artykuły w czasopismach punktowanych:

- “Organizacja i funkcjonowanie Wyższego Seminarium Duchownego w Koszalinie w latach 1981 – 2011”, Biuletyn Historii Wychowania 2012 (28), Wydawnictwo Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk, Poznań 2012;

- „Integrated Education in Contemporary Poland”, „ Journal of the American Academy of Specjal Education Professionals”, Editor, National Association of Specjal Education Teachers, JAASEP Spring/ Summer (2013);

oraz “Students with Disabilities in the Polish Educational System after the Political Changes (2007 - 2012)”, „ Journal of the American Academy of Specjal Education Professionals”, Editor, National Association of Specjal Education Teachers, JAASEP (tekst przyjęty do druku w 2015 r.).

W ostatnim okresie pojawiło się nowe pole badawcze, w ramach którego zaczęłam realizować badania naukowe. **Jest to czasopiśmiennictwo dziecięce okresu Polski Ludowej.** Pierwszy referat z tego zakresu wygłosiłam na VIII Zjeździe Pedagogicznym „ Edukacja – Inkluzja- Różnice”, który odbywał się na Uniwersytecie Gdańskim 19 – 21 września 2013 r. Tytuł referatu brzmiał – „ *Tematyka niepełnosprawności na łamach wybranych czasopism dziecięcych po 1945 roku*”. Opracowanie zostało wysłane do czasopisma "Studia Edukacyjne".

Drugi referat wygłosiłam w czasie III Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Wychowanie w rodzinie. Konteksty historyczne i współczesne”, Międzypokoleniowy dialog o wychowaniu i edukacji XVIII-XXI wiek” zorganizowanej przez Uniwersytet Wrocławski oraz Karkonoską Państwową Wyższą Szkołę Zawodową w Jeleniej Górze, która odbyła się w Szklarskiej Porębie 15-17 maja 2014 r. Tytuł referatu, brzmiał: „*Rodzina na łamach czasopism dziecięcych w okresie Polski Ludowej*”.

Po doktoracie aktywnie uczestniczyłam w 19 konferencjach międzynarodowych. Spośród nich za szczególne osiągnięcie uznaję wygłoszenie referatów na Międzynarodowych Konferencjach Historyków Edukacji: w Rydze w sierpniu 2013 roku (International Standing Conference for the History of Education ISCHE 35, Riga, August 21 – 24 2013, referat „*Les étudiants handicapés dans le système d'éducation polonais après le changement politique (2007-2012)*”); w Londynie w lipcu 2014 roku (International Standing Conference for the History of Education ISCHE 36, London, July 23 – 26, 2014, referat „ *L'enfance en Pomeranie Centrale polonaise dans les années 1945-1949*”.

Ponadto brałam aktywny udział w 40 ogólnopolskich konferencjach naukowych, w tym w dwóch zjazdach pedagogicznych. Były to: VII Zjazd Pedagogiczny zorganizowany przez Wydział Nauk Pedagogicznych UMK w Toruniu, pod hasłem „ Po życie sięgać nowe”, który odbył się w Toruniu 19 – 21 09 2010 roku. Tytuł wygłoszonego przeze mnie referatu brzmiał: „*Przemiany w edukacji osób niepełnosprawnych w III RP*” (tekst został opublikowany w monografii „*Przełomy edukacyjne. Dziedzictwo polskiej teorii i praktyki*”, Szulakiewicz Wł., (red.), Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2011,s. 289 – 301, ISBN 978-83-7611-916-8;); oraz w VIII Zjeździe Pedagogicznym „ Edukacja – Inkluzja- Różnice”, zorganizowanym przez Uniwersytet Gdański w dniach 19 – 21 września 2013 r.; Tytuł referatu brzmiał: „ *Tematyka niepełnosprawności na łamach wybranych czasopism dziecięcych po 1945 roku*”; Tekst został przyjęty do druku w Biuletynie Historii Wychowania.

Pełniąc obowiązki dyrektora Instytutu Pedagogiki Akademii Pomorskiej w Słupsku, byłam również inicjatorem i organizatorem dwóch ogólnopolskich konferencji naukowych:

1.Ogólnopolska Konferencja Naukowa „*Opieka- Wychowanie – Resocjalizacja*”, która odbyła się w Ustce, w dniach 5-6 listopada 2009 roku;

2. Ogólnopolska Konferencja Naukowa „ *Nauczyciel- Opiekun- Wychowawca – między powinnością a niemożnością. Konteksty historyczne i współczesne*”, która odbyła się w Ustce w dniach 12 – 14 maja 2011 roku;

Uczestniczyłam również w Komitecie naukowym wyżej wymienionych konferencji, a ponadto w Komitecie organizacyjnym Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „ *Kreatywność oporu w edukacji*” zorganizowanej przez Instytut Pedagogiki Akademii Pomorskiej w Słupsku, która odbyła się w Ustce 2006 roku;

Od 2010 roku do dziś jestem członkiem Komitetu Redakcyjnego czasopisma „*Edukacja w Dyskursie*” wydawanego przez Instytut Pedagogiki (Obecnie Instytut Pedagogiki i Pracy Socjalnej) AP w Słupsku.

Badania naukowe prowadziłam w ramach projektów badawczych realizowanych w Akademii Pomorskiej w Słupsku. Były to: badania własne (kierowanie projektem badawczym), numer zadania: 3/903919 w latach 2007 – 2010 na temat „*Rozwój teorii i praktyki kształcenia integracyjnego w Polsce*” oraz badania prowadzone w ramach programów badawczych realizowanych przez Zakład Pedagogiki Opiekuńczo – Wychowawczej w latach 2007 – 2013. Badania prowadziłam w ramach dwóch zagadnień badawczych: „ *Rozwój teorii i praktyki kształcenia integracyjnego w Polsce*” oraz „ *Rozwój opieki nad dzieckiem o specyficznych potrzebach edukacyjnych*”.

Od 2014 roku kieruję realizowanym w Akademii Pomorskiej projektem badawczym nr 21.2.14 na temat „*Przestrzeń teorii i praktyki pedagogicznej w perspektywie temporalnej*”. W projekcie uczestniczy sześciuosobowy zespół pracowników Instytutu Pedagogiki i Pracy Socjalnej.

Celem tego projektu badawczego jest rozpoznanie kontekstów praktycznych i założeń teoretycznych funkcjonowania szeroko rozumianej przestrzeni edukacyjnej w aspekcie edukacji instytucjonalnej i pozainstytucjonalnej.

Projekt badawczy obejmuje zagadnienia teorii praktyki pedagogicznej w perspektywie temporalnej w odniesieniu do przeszłości, aktualnych problemów i perspektywy antycypacyjnej.

Badania są prowadzone na terenie szkół, placówek opiekuńczo-wychowawczych i resocjalizacyjnych oraz w innych środowiskach wychowawczych.

Ich ważnym celem jest wskazanie teoretycznych kierunków współczesnej pedagogiki (pogłębienie wiedzy – docieranie do znaczeń – /re/interpretacja), ale przede wszystkim poszukiwanie praktycznych rozwiązań w celu podniesienia poziomu efektywności działań opiekuńczych, wychowawczych i resocjalizacyjnych.

Ponadto w 2014 roku zostałam zaproszona do projektu badawczego „*Edukacja seniorów w kontekście europejskim – podstawy teoretyczne i praktyczne*”, który realizuje Ph Dr. Jarmila Salivarova w Uniwersytecie Jana Amosa Komeńskiego w Pradze.

Celem badań jest charakterystyka i porównanie trendów współczesnej praktyki edukacyjnej w populacji seniorów w kontekście europejskim (CH, PL, SK, CZ) i analiza przykładów dobrej praktyki w dziedzinie edukacji seniorów. Wymiernym efektem podjętych badań będzie identyfikacja kompetencji, a następnie tworzenie modeli kompetencyjnych czy też analiza konkretnego połączenia wiedzy, umiejętności i cech specjalistów działających w dziedzinie aktywizacji i edukacji seniorów w placówkach rezydencjalnych. Badania są na etapie wstępnym.

Działalność związana z członkostwem w instytucjach i towarzystwach naukowych albo działających w kraju lub zagranicą:

- członek Zarządu Głównego Towarzystwa Historyków Edukacji (Sąd koleżeński);
- członek Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego, Sekretarz oddziału PTP przy AP w Słupsku;
- członek National Association of Special Education Teachers (NASSET) USA (współpraca – Dr. George Giuliani I Dr. Roger Pierangelo - Executive Directors czasopisma „ *Journal of the American Academy of Special Education Professionals*” (*JAASEP*), na łamach którego prezentuję polskie doświadczenia w ramach rozwoju systemu kształcenia integracyjnego;

- od 2013 roku w związku z aktywnym udziałem w 2 Międzynarodowych Konferencjach Historyków Edukacji (zgodnie z regulaminem ISCHE), jestem członkiem Międzynarodowego Towarzystwa Historyków Edukacji.

W ramach współpracy z zagranicą dwukrotnie brałam udział w wyjazdach zagranicznych :

- **2011 rok – Uniwersytet w Jalcie** – Ukraina (w ramach nawiązania współpracy z Uczelnią), gdzie wygłosiłam cykl 5 wykładów na temat kształcenia integracyjnego we współczesnej Polsce w Instytucie Pedagogiki, Psychologii i Kształcenia Inkluzyjnego;
- **2013 rok – Uniwersytet w Daugavpils (Dyneburg)** – Łotwa (wyjazd w ramach programu Erasmus), gdzie wygłosiłam cykl 5 wykładów na temat możliwości i form kształcenia niepełnosprawnych osób dorosłych (studentów) w Polsce oraz uwarunkowań pracy nauczycieli uczniów z niepełnosprawnościami.

5. Omówienie pozostałych osiągnięć naukowo – badawczych

Osiągnięcia naukowo badawcze, jakie wskazałam w treściach niniejszego autoreferatu, były i są sprzężone oraz oparte na realnej współpracy i pielęgnowanych kontaktach z placówkami prowadzącymi kształcenie integracyjne oraz Centrami Doskonalenia Nauczycieli. Jako przykłady mogę wymienić:

- wykład wygłoszony podczas Ogólnopolskiej Metodycznej Konferencji niepublicznych szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych na temat „ *Możliwości edukacyjne osób niepełnosprawnych we współczesnej Polsce*” – Unieście - 9 – 11 kwiecień 2010, który został opublikowany w książce popularyzującej wiedzę naukową: D. Apanel, „*Możliwości edukacyjne osób niepełnosprawnych w Polsce*”, Czapla A., (red.), „*Przyszłość kształcenia- komplementarne systemy edukacyjne*”, - materiały z ogólnopolskiej konferencji metodycznej”; Koszalin – Unieście 9-11 kwietnia 2010, s. 70 – 94, ISBN 978-83-930030-0-6, ss. 153;

- wykład wygłoszony 14 maja 2014 roku podczas konferencji naukowo – metodycznej dla nauczycieli subregionu konińskiego na temat „ *Edukacja włączająca. Uczeń niepełnosprawny w szkole – szanse i zagrożenia*” zorganizowanej przez Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie.

Ponadto, jako swoje osiągnięcie uznaję (na zaproszenie ks. dra. Wojciecha Wójtowicza – Rektora Wyższego Seminarium Duchownego w Koszalinie oraz Ks. Biskupa Edwarda Dajczaka- Ogólnopolskiego Duszpasterza Nauczycieli) przygotowanie i wygłoszenie

wykładu „ *Przynosić wartości – aksjologiczne podstawy wychowania. Nauczyciel na przestrzeni dziejów*”, podczas Ogólnopolskiej Pielgrzymki Nauczycieli na Jasną Górę w dniu 1 lipca 2012 roku w Częstochowie. Wykład w został opublikowany w opracowaniu ks. W. Wójtowicz (red.) „ *Wy jesteście solą ziemi i światłem*”, Koszalin 2012 r. Wyd. Seminarium Duchownego w Koszalinie, s. 17 – 33.

Wykłady w środowisku lokalnym wygłosiłam również w:

- Urzędzie Miasta Białogard z okazji 50- lecia Miejskiej Biblioteki Publicznej w Białogardzie – referat: „ *Biblioteki jako instytucje oświaty, nauki i kultury – ujęcie historyczne*” – czerwiec 2008;

- Wykład na temat „ *Janusz Korczak – lekarz, pedagog, społecznik*” wygłoszony podczas uroczystości w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym im. Janusza Korczaka w Słupsku poświęconej Januszowi Korczakowi, przygotowanej przez Słupski Ośrodek Kultury, Fundację Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego, Młodzieżowe Centrum Kultury, Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Janusza Korczaka oraz Rzecznika Praw Dziecka, 22 lipca 2012 roku;

- Wykład w Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie dla nauczycieli subregionu konińskiego na temat: „ *Edukacja włączająca. Uczeń niepełnosprawny w szkole – szanse i zagrożenia*”, Konin 14 maja 2014 r.

Sądzę, iż jako osiągnięcie dydaktyczne można potraktować również nagrodzenie pracy magisterskiej przygotowanej pod moim kierunkiem:

- 7 miejsce w ogólnopolskim konkursie prac magisterskich ogłoszonym przez Wrocławskie Stowarzyszenie Wychowawców dla pracy magisterskiej : Joanny Danuty Oborskiej „ *Poczucie samotności wśród dzieci przebywających w socjalizacyjnych i rodzinnych placówkach opieki całkowitej*”- marzec 2010 rok.

Podsumowując, pole pozostałych osiągnięć naukowo- badawczych, chciałabym dodać, iż w latach 2008 – 2012, trzy razy otrzymałam nagrodę Rektora Akademii Pomorskiej w Słupsku za aktywność i działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną.

Obecnie jestem w trakcie przygotowań do uczestnictwa w programie "Zabytki Dzieciom" realizowanym przez Fundację Kochajmy Zabytki. Jest to program polski o zasięgu międzynarodowym. Program skierowany jest do niepełnosprawnych dzieci polskich oraz

wolontariuszy, chcących pracować z tymi dziećmi, mieszkających w Chicago, w zakresie wiedzy o Polsce, historii Polski, kulturze Polski, a także (w odniesieniu do wolontariuszy) w zakresie alternatywnych form rehabilitacji dzieci z niepełnosprawnością. Pierwszy etap programu będzie miał miejsce w Chicago w okresie - na przełomie października i listopada bieżącego roku.

Ponadto aktualnie przeprowadzam kwerendę archiwalną na temat dziejów szkolnictwa specjalnego na terenie Pomorza Środkowego.

Januta Apamel